

ARCHIWUM NAUKI
PAN I PAU

Na falach Nilu

Z podróży Walerego Goetla do Afryki

W 2005 roku została zainaugurowana seria wystaw „Podróże uczonych”, oparta na materiałach przechowywanych w zasobie Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie. Otwierała ją ekspozycja „Z albumu Walerego Goetla. Afryka”. Po ponad 10 latach powracamy na Czarny Ląd. I tym razem naszym przewodnikiem będzie Walery Goetel (1889–1972), geolog, wieloletni profesor i rektor Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W Polsce jest on znany szerszemu gronu jako człowiek aktywnie propagujący idee ochrony przyrody oraz twórca pojęcia sozologii, nauki poświęconej ochronie środowiska naturalnego.

Przed II wojną światową Goetel dwukrotnie odwiedził Afrykę. W 1925 roku był uczestnikiem polskiej delegacji na Międzynarodowym Kongresie Geograficznym w Kairze. Podczas jego trwania poznał Kair i jego okolice. Zwiedził Pustynię Libijską, ruiny Karnaku i Luksoru oraz Dolinę Królów w środkowym Egipcie. W Kossier nad Morzem Czerwonym przyglądał się pracy w kopalni fosfatów.

Ponownie na Czarnym Lądzie Goetel znalazł się w 1929 roku przy okazji XV Międzynarodowego Kongresu Geograficznego w Pretorii. Po jego zakończeniu wraz z prof. Jerzym Lothem przemierzył wzdłuż cały kontynent. Podczas tej wyprawy miał okazję zobaczyć źródła Nilu, które jeszcze kilkadziesiąt lat wcześniej były zagadką przyciągającą podróżników i uczonych. Płynąc Nilem obaj uczeni dotarli do Kairu i Aleksandrii, skąd powrócili do Europy.

Podobnie jak podczas innych podróży Walerego Goetla, w czasie jego afrykańskich wypraw powstało kilkaset wspaniałych fotografii. Z tego ogromnego zbioru wybrane zostały zdjęcia dokumentujące podróż Nilem. Sam tytuł wystawy pochodzi od jednego z rozdziałów planowanej publikacji wspomnieniowej, której Goetlowi nie udało się jednak zrealizować. Pozostawiono również jego podpisy pod fotografiami, opisywanymi skrupulatnie przez uczonego. Dzięki temu możemy zobaczyć Afrykę sprzed niemal stu lat widzianą oczami Walerego Goetla.

W kawiarence nad Nilem w Kairze,
w środku Walery Goetel, 1925

Walery Goetel na wielbłądzie
na Pustyni Libijskiej, 1925

Pocztówki ze zbioru Walerego Goetla,
plon podróży do Afryki

